

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Spei affectus Deo repugnat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

suo annuat, vel tenuat (si ut non sit velit) ac rursus, ut finem, vel intermedia fieri velit, nihil scientiæ de eorum absoluta existentia expectet, pro priori ad scientiam de rerum absoluto esse, vel non esse, sed solam scientiam de eorum possibilitate supponat: sit, ut de re scienda, vel non scienda voluntas ante absolutam existentiam, vel non existentiam ex ea voluntate absolute ponendam, cuiusque prævisionem æternam pro duratione, pro qua apponenda, vel non apponenda est, a Deo concipiatur.

6. Hoc sanè à nemine negatum hæcenus est, atque à nemine negari potest, qui Dei providentiam non negat, atque eius in naturalem, & supernaturalem Theologicam divisionem, ordinem item intentionis, & executionis: atque universum qui diuinorum decretorum ordinem, & signa defendat: & ex aduersariorum doctrina demonstrat: ipsi enim omnes fatentur amorem strictum in Deo boni cuiusvis, etiam absolute futuræ possibilitatem solummodo scientia simplicis intelligentiæ directam admittunt, indeque Deum ad existentiam rei desiderandam, & de absolute posita pro posteriori, præuila gaudium accendi, etiam virtutisque cognitio in Deo simul ex æternitate, & per æternitatem sit: ergo existentia absoluta rei præuila pro posteriori ad decretum, quo ex scientia simplicis intelligentiæ voluit, ut absolute fieret, decreuitque rem absolute faciendam, non oberit, ut sit desiderium, cui solum esse de præuila absolute iamque factis solummodo repugnat: sicut neque obest, ut amor strictus præcedat. Confirmatur ex irresistibili Augustini à Patribus, & Theologis recepta contra Pelagianos, & Semipelagianos consequentia ex illo Pauli loco ad Ephel. 1. *elegit nos in ipso, ut essemus sancti*: unde infert Augustinus, & cum eo reliqui: *ergo non, quia futuri eramus sancti* quæ illatio supponit scientiam visionis nostrorum absolute futurorum, etsi ab æterno sit, cum scientia simplicis intelligentiæ, & conditionata, ipsique cœtera, & cœterna in Deo, tamen ipsum ad nostri electionem, ut Sancti essemus non dirigere, neque officere, ut ex illarum directione salutis nostræ faciendæ, & obtinendæ affectus à Deo haberetur, siue quod idem est desiderium satis ab Apostolo illis verbis expressum *ut essemus sancti* iuxta ea, quæ num. 3. dicebamus ex his tota difficultas, & fundamentum aduersariorum subuertitur ex coexistentia futuritionis vel non futuritionis absolute creatorum æternitati Dei, atque æterna eius præscientia & præuisione, quæ iuxta dicta desiderium de illis absolute faciendis (quod tota desiderij quidditas est) seu affectum Dei ut fiat non precedit, sed subsequitur.

7. Admissa etiam tota aduersariorum doctrina, & repugnantia, quominus ex complacentia sui creata desiderare Deus possit, nihil probare, ut ex creaturæ complacentia (quo solummodo ea, ut diximus amat) desiderare non possit: quia quod creaturæ ex cuius complacentia, cuiusque gratia amatur, bonum, & commodum est physica temporalis boni illius præsentia & possessio est non eius coexistentiæ æternitati, siue obiectiua in scientia Dei existentia. Neque enim cibo crastino, aut virtute, vel penitentia futura ex eorum æternitati Dei coexistentia, vel delectamur, vel sancti sumus, & iusti. Cum ergo possessio temporalis boni, & commodi nostri attendi, intendique à Deo debeat, ut ex nostri complacentia ab ipso ametur, atque ea nobis toto antea tempo ad eius in nobis præsentiam, & possessionem, nostramque illius possessionem, atque hæc delectat, ut Deus nobis ex nostri complacentia eam desideret, eius boni antea absoluta negatio, & subinde propria physica eius futuritio ex parte obiecti, nec in se, nec in Dei scientia, qua commodum bonumque nobis est ex parte obiecti, non deficit, ut proprio desiderio nobis à Deo ex complacentia nostri ametur: etsi ad proprium desiderium non sola futuritio boni pro posteriori naturæ, & causalitatis, ut ostendimus sed insuper futuritio duratione temporaria boni & commodi illius, ex cuius complacentia amatur, requiritur: quod solum attendi debet, ut ex complacentia eius aliquid ipsi desideretur, non autem quod presens sit desideranti eiusque cognitioni, vel futurum; nisi è sui complacentia desiderandum sit. Neque enim ex ea præsentia affectus erga agnitionem faciat, & quisque, quovisque physice ipsi ad-

fit: quare pro tempore toto, quo ipsi abest; futurumque illi est à Deoque ab æterno fore etiam agnoscitur, desiderio proprio, (etiam iuxta hanc aduersariorum doctrinam) illi ex eius complacentia amabitur: & hæc verum desiderium Dei ex sua æternitate proprium erga creata omnia absolute futura, siue à solo eius arbitrio, siue nostro etiam creato pendentia, videntur euincere contra nostri Heretice limitationem memoratam numero primo, qui ad bona creata, dependentia à creata etiam voluntate, Dei desiderium, ut diximus, limitabat.

8. Quoad huiusmodi autem bona est probatio ex scriptura specialis, quæ desiderium Dei proprium absolute probat, ac desiderij Dei erga quævis alia creata bona tenratis ab aduersariis repugnantias infringit. Primo ex loco Pauli ad Ephel. 1. *Elegit nos in ipso* (Christo enim) *ante mundi constitutionem ut essemus sancti*: Quæ subiuncta dictione Dei pro priori naturæ ad naturæ sanctitatis existentiam docet. Secundo ex illo 1. ad Timot. 2. *vult omnes homines salvos fieri, &c.* Et ad agnitionem veritatis venire: quem locum de serie ex parte Dei voluntate, & secundum quid, etsi non absolute efficaci, Patres omnes interpretantur ut certam, videntur eiusmodi autem voluntatem, seu intentionem inefficaci rei cuiusvis, sicuti & efficaci desiderium proprium conneri, ostendimus: Sed voce & nomine proprio desiderium esse, & docuit & ex instituto explicuit, & probavit Chrysost. homil. 1. in Epist. ad Ephel. verba illa Pauli cap. 1. *Secundum propositum voluntatis sue*: his pendens. Perinde est, quia vehementer vult fieri: hoc ipsum est desiderium; quasi, si quid dicat. Hæc ipsius erat voluntas. Eodemque (qua vult Paulus ibi est) enim cuius est præcipua Dei voluntas, quam primariam statim appellat, & quæ Deus non vult perire peccatores: atque à secundaria, qua in peccatis persistentes vult perire, distinguit: subditque inferiusculum. Itaque primariam illam voluntatem indicat, & ingentem ipsius atque propriam erga nos cum flagranti desiderio conuincit benignitatem. Neque enim defugiam dictionem hæc *vult commouere nos* (id quæ explicanda rei causa, & in eorum gratiam, ipsi simplices sunt) quod ipsi dicimus *terrena*, quæ animi conatum, & secundum animi nostri voluntatem, agnitionem: hoc est, quod mirum in modum caput vehementer desiderat nostram in forum salutem: quibus ad rem nullam nil luculentius. Denique nec Ruiz ipse hæc Dei de nostra iustificatione sanctitate, & salute voluntatem alius quam desiderij, ac desiderare verbis explicuit: dum, quod supra velleitatem, seu amoris strictum, in ea addiderat declarauit: neque aliter ab illo, ex aduersariis adhuc, poterit explicari.

CERTAMEN III.

Spei affectus Deo repugnat.

1. Nihilominus erga creata bona omnia, & singula neganda spes in Deo cum omnibus fere Theologis est. Huius rationem ex eo, nuper impugnat videntur: quod spes omnis fidentius de re obtinenda desiderium est, ac proinde species propria desiderij: quod Deo ob creatorum coexistentiam præsentiamque æternitatem, & æternæ scientiæ, & visioni absolute Dei repugnat: cui autem genus repugnat, & speciem, quæ ab ipso haberi non potest, repugnare necesse est. Hæc ratio ex dictis manet enervis. Firma omnibus ratio est ab arduitate materiæ sperandæ, siue difficultate obtinendi, quod speratur, necessaria essentialiter in obiecto propriæ spei desumitur: quia Deo nihil est execrari arduum, siue obtentu difficile. Hanc arduitatem obiecti spei Vasquez citata d. 84. capite primo, in dependentia obtinendi boni à potentiore, & virtute superioris Soarez 3. de attributis capite septimo in dependentia à virtute alterius cuiusvis, etiam inferioris, in boni obtentione contineri censuit: nam, & à famulis aliquid fieri speramus: & quod sibi quisque præstare potest non sperat.

1. Nec

2. Nec inde tamen gaudium personarum diuinarum procedendum, quod a producentibus originari sit, & procedant, diuinaque communia omnia recipiant, & possideant ad spem spectare propriè, est iuxta Caietanum, & Saurij nostri sententiam in Beatis gaudium de adeptâ beatitudine spei actus sit, atque ab habitu spei ad eum connaturalius eliciendum in eis in statu beatitudinis addit: tum, quia virtus, qua procedunt tanquam producenti ratione, & energia in essentia, & amore communi stat, quæ ipsorum est, solum conferente personaliitate Patris essentia identificata necessariam distinctionem principij absoluti & expediti ab identitate cum termino producendo, vt diximus controuersia de Trinitate de processionibus, & disp. de potentis notionibus. Secundo, est id deest: virtutis, & ratio agendi esset extranea, & alterius, nunquam personæ intelligi, nedum esse possunt, vt affectu aliquo aut cognitione in sua ferantur, quin ea actui habeant, siue quibus in se non essent. Nemo autem sperare potest, quod nunquam, siue a se, siue ab alio non potest contempere vt obtinendum, sed necessario possessum: quare nemo à Deo sperare essentiam, & existentiam suam potest, quamvis à Deo ipsam recipiat receptamque cognoscat: quia nusquam eam, quia à Deo eam præhabet, potest agnoscere: quare pro nullo priori vt obtinendam: quod necessarium docet Augustinus epist. 122. ad Probam, & exemplo cui explicit in quo *vita puli non datur est, sed futura est, spes enim, qua videtur non est spes: ergo arduitas, & contingentiam sperandæ rei importat, & obtinendæ, vnde cumque proveniat, difficultatem, siue ex aliena siue ex propria voluntate, siue ex ipsius obiecti natura: quare opera executi etiam à se difficulta sperare quis potest: etiam tunc, cum ea exequi scio apud se statuit: quia in eo proposito perstare contra exequendi operis laborem & difficultatem, quibus mirabilis daretur voluntas, & abistat, nec facile est, nec è præfenti proposito securum.*

3. Hinc ad Deum à Beatis disparitas: constat etenim Beatis in statu via gloria, & beatitudo, vt obtinenda, ac proposito etiam Dei adiutorio, labore multo, ingentibus difficultatibus non siccâ fronte superatis obtinenda propostâ fuit: talibus tantique, vt nî Dei gratia supernaturali iunaretur, Deique exhortationibus alliceretur, ac eius obfirmaretur promissis rei, & magnitudine, & difficultatum horrore perterrita eorum voluntas, nusquam, vt ea speraret, erigeretur: quare, & actus & habitus spei tunc in illis locus pro eo statu fuit, & proprium obiectum: manetque in patria gloriæ possesse arduitas, & difficultas, non obtinenda, sed obtenta arduitate superata: ac proinde eius cum ea difficultate superata obtenta gaudium Beatis est, quod materia obtenta respicit arduitatem, quam obtinenda, & actus, & habitus spei vt obiectum & materiam propriam respiciebat: quare & actus spei, & habitus in Beatis esse potest: siquidem eiusdem facultatis, & virtutis est, & bonum obtinendum sub aliqua ratione desiderare, & de eodem sub eadem ratione obtento gaudere. Personis autem diuinis procedentibus, est intrinseca bona, vt à se obtinenda, ac non, vt obtenta necessario possent cognoscere, nusquam tamen, vt difficultat, & cum arduitate à producentibus obtinenda cognosce ab ipsis possent: vbi ergo proprium illis obiectum, capaxque materia spei?

4. Porro sperandæ rei obtinendæ difficultatem, arduitatem illam & obiectum proprium, & materiam necessariam spei constituere, vt non expresse infinitauit satis Aristoteles 1. Rhetor. cap. 11. med. cap. 12. lib. 2. cap. 1. lib. de memor. & reminisc. c. 1. Cicero lib. 4. Tullul. significauit etiam Paulus ad Rom. 8. *spes autem, qua videtur non est spes. Nam quod videtur quis quid sperat?* Ecce conditionem boni obtinendi, nec dum obtenti. Pergit Apostolus. *Si autem, quod non videmus speramus, vt patientiam expectamus.* Patientia autem non nisi laboris, & difficultatis allicius est, vt bene ibi Sanctus Thomas lect. 5. ante med. & Chrysostom. serm. 14. duas colum. ante morale. Nam, *velut laborantem cernat: ipsum enim patientia nomen iudicium est, multaque tolerantia.* Colonnat Theophil. & Theodor. &

Ambros. ad eum locum & August. Psal. 91. sub init. *Si autem quod non videmus speramus, per patientiam expectamus. Patientia necessaria est, quamdiu veniat quod promissum est. Nemo autem patient est in bonis, quando dicitur patient esto molestia est sub qua te Deus: cui esse forem: fufior in eadem sententia serm. 25. de verbis Apost. citato. cap. 10. de ciuit. Dei cap. 25. post med. lib. 15. cap. 13. toto: quare voluntatis spes similis est spei appetitus sensitiui iuxta S. Thom. 1. part. q. 81. art. 2. corp. quæstione 82. articulo 5. qui per irascibilem ad difficultates & impedimenta eius quod appetit infurgit.*

5. Verum quid de arduitate ad spem propriè talem tenendum: & an præterea ex specifica sua ratione in bonum obtinendum, non solum pro natura, sed temporis etiam posteriori, ac proinde in futurum: vt futurum ferri voluntas debeat, vt propriè illud speret: ad controuersiam de actibus voluntatis, & controuersias de actibus supernaturalibus spectat: vbi de eis egimus latè. Ad præfens autem satis est obtinendi boni conditio, qua procedentium diuinarum personarum spes relinquitur: & de eius obtinendi arduitate conditio altera, qua etiam excluditur spes, producentium personarum: atque vniuersum à Dei (cui nihil arduum esse potest) aut difficile affectibus erga creaturas, vnde illa illa, *de populi sui vinea: Expectant, vt faceret vinas, fecit autem labruscas: & cap. 30. expectat Dominus, vt misereatur vestri*, non spem propriam significat, sed desiderium, ex quo ea ad vinea fructum, & populi penitentiam, ac respicientiam apponit, ac si speraret, quibus verumque cordate speraretur, ab eo, qui sperare propriè potest.

Q V Æ S T I O III.

De affectus diuini erga creatura efficacia absoluta & secundum quid, siue ex parte sua, non nostri, antecedente, beneplaciti, nec solum signi.

LIVRES Patrum, & Theologorum loquendi modos proposuimus explicandos prius, vt quæstio de re abique æquiuocationis discrimine definiatur: voluntas signi ea in Deo dicitur, quæ Dei erga aliquid faciendum voluntas non est, sed sic ex his, quæ Deus agit appareat, eiusmodi sunt penales scripturæ communicationes, & præcepta de iis, quæ Deus videtur præcipere, quæ tamen fieri Deus absolute prohibet: tandem, vel impedit fieri: vt præcepta sono tenus solum, Abrahamo filij Isaac immolatio, & similia, in quibus, non rei, quæ præcepta sonat, voluntas in Deo est, sed alterius vt obedientia Abraham executæ, non Isaac necis beneplaciti voluntas est: quam Deus verè, nec solum apparenter, & sonotenus habet: voluntas antecedens ea dicitur, quæ exercitium creaturæ præferim rationalis non expectat, vt absolute à Deo concipiatur: consequens, quæ exercitium, & operationem creaturæ expectat, vt penæ absolute infligenda, vel conferendi præmij executiua voluntas: & hæc quocumque profecto alterutrum exequitur Deus, beneplaciti voluntas, nec solum signi dicitur: scio alias antecedentis, & consequentis voluntatis Dei acceptiones à recentioribus nonnullis, vt suam quisque sententiam æquiuocationibus saltem obsecut, & vocibus tueatur, quas omnes ad longum referre, & insectari prolixum esset, ac Theologia inutile immo & perniciosum. Hanc acceptionem à Patribus, & Scriptura olim Theologia accepit in ea disputamus: responderi solummodo volumus reliquis neglectis acceptionibus & vocabulatis nouis: efficax absolute talis ea est, quæ de sese obiecti voliti absolutam

EGA
dant
Ia.